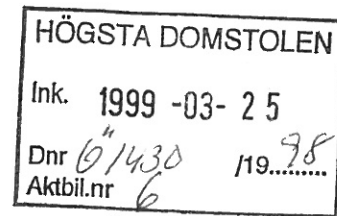

KONKURSFÖRVALTARKOLLEGIERNAS FÖRENING

Övers. för kändedom *full*
C. Ingemar och RSU
Streckhöjning i Högsta domstolen.
sändt *1999-04-08*
I tjänsten:
GH

YTTRANDE

Mål nr

1999-03-23

Ö 1430/98

Högsta domstolen

Avd 1

Box 2066

103 12 STOCKHOLM

Christer Ingerman ./. Riksskatteverket

Konkursförvaltarkollegiernas förening har beretts tillfälle att avge yttrande i rubricerade mål. I anledning härav anför föreningen följande.

Sammanfattning

Det är föreningens uppfattning att högsta domstolen - med ändring av underrätternas beslut - skall bifalla Ingermans talan.

Nr i delgivningstörteckning: *Å:21/3-4*

Skäl för föreningens ståndpunkt

Föreningen har tagit del av den av Ingerman uppgjorda arvodesräkningen och slutredovisningen, båda av den 4 juni 1996. Föreningen har därutöver tagit del av tingsrättens och hovrättens beslut, Ingermans klagoskrift till hovrätten och högsta domstolen samt riksskatteverkets svarsskrivelse av den 11 januari 1999.

Som riksskatteverket påpekat har enligt uttrycklig bestämmelse i 1921 års konkurslag arvode ej tidigare fått bestämmas efter tid. Det förefaller sannolikt att man ursprungligen avsett att arvode i första hand inte fick bestämmas efter konkursens varaktighet. Bestämmelsen har emellertid därutöver kommit att tolkas så att arvode inte fick bestämmas med beaktande utslutande av den tid, som åtgått för arbete i konkursen.

I nuvarande konkurslag har bestämmelsen att arvode ej får bestämmas efter tid tagits bort. Enligt 14 kap 4 § 2 st samma lag skall arvode bestämmas med hänsyn till det arbete som uppdraget har krävt, den omsorg och skicklighet varmed det utförts samt boets omfattning. Föreningen vill framhålla att även enligt dessa bestämmelser arvode således inte skall bestämmas efter tid utan efter samtliga angivna grunder.

Föreningen är av den bestämda uppfattningen att kriteriet "det arbete som uppdraget har krävt" inte kan betraktas vara detsamma som nedlagd tid. Det är ej tiden som sådan utan arbetsprestationerna som skall arvoderas.

I samband med konkurslagens ikraftträdande den 1 januari 1988 förekom från konkursförvaltarhåll avsevärd opposition mot förslaget att i varje arvodesframställan skulle anges nedlagd tid.

Orsaken till motståndet från förvaltarhåll var den praxis, som uppkommit inom rättshjälpslagens område, där uppgiven tidsåtgång måste anses vara det enda som påverkar storleken av det arvode som tillerkänns biträde. Konkursförvaltarna ansåg sig ha skäl antaga att motsvarande praxis skulle komma att bli gällande för dem även om det inte rådde eller råder någon tvekan om att nedlagd tid såvitt gäller vissa arbetsmoment har betydelse vid bestämmande av vad som kan anses vara skälig ersättning.

I samband med konkurslagens ikraftträdande fördes diskussioner mellan föreningen och riksskatteverket varefter riksskatteverket i ett MEX-meddelande 1988:14 som sin mening uttalat att det i förarbetena angivna uttalandet att förvaltarna i sina arvodesräkningar alltid borde uppge den tid som åtgått för uppdragets utförande inte behövde tillämpas undantagslöst och att betydelsen av tidsåtgången varierade starkt beträffande olika konkurser och olika moment i förvaltningen. Riksskatteverket fann därvid att för det fall tillsynsmyndighet ansåg tidsangivelse erforderlig förvaltarna borde ange tidsåtgång beträffande upprättande av bouppteckning, halvårsberättelse och arbetsredogörelse samt arbete med personalfrågor inklusive lönegarantifrågor, inkassoverksamhet och upprättande av sluthandlingar samt kontakter med borgenärer, gäldenären och tillsynsmyndigheten.

Föreningen har alltsedan MEX-meddelandets tillkomst ansett att detta är en riktig och rimlig värdering av vid vilka arbetsmoment förvaltarnas tidsåtgång kan ha betydelse och har alltid verkat för att förvaltarna beträffande dessa tidsmoment, så snart tillsynsmyndigheten begärt sådan uppgift, skall lämna uppgift om tidsåtgång. Föreningen anser i enlighet med detta tidigare gällande MEX-meddelande att beträffande övriga arbets-

moment andra omständigheter än tidsåtgången haft och har särskild betydelse för bedömning av arvodets skälighet.

I sin svarsskrivelse av den 11 januari 1999 anger riksskatteverket att lagstiftarens "nuvarande" uppfattning är att förvaltarna i sina kostnadsräkningar naturligtvis skall ange den tid som åtgått för arbetets utförande. Om detta avser vad lagstiftaren uttalat i den av riksskatteverket nämnda propositionen, har föreningen inget att erinra. Om riksskatteverket med ordet "nuvarande" menar att lagstiftaren efter det av riksskatteverket i oktober 1988 upprättat sitt MEX-meddelandet 1988:14 gjort uttalanden av angiven innebörd, bestrides detta. Inte ens i de av regeringen den 7 maj 1997 antagna kommittédirektiven (dir. 1997:74) rörande konkurstillsynen i framtiden m.m. har regeringen gjort sådant uttalande i denna fråga.

Föreningen är därför av den uppfattningen att frågan skall avgöras i enlighet med de skälighetsbedömningar som gjorts av föreningen och riksskatteverket tillsammans och som kommit till uttryck i MEX-meddelande 1988:14. Föreningen är medveten om att riksskatteverket därefter genom beslut upphävt detta MEX-meddelande, men ett sådant beslut, som inte grundar sig på ändrad lagstiftning, förringar inte de sakliga skäl som legat bakom den bedömning som riksskatteverket och föreningen tillsammans gjort inför MEX-meddelandet 1988:14.

Riksskatteverket har också i sin svarsskrivelse av den 11 januari 1999 angivit att det borde vara naturligt att i arvodesräkning redovisas vilken personalkategori som utfört olika arbetsmoment. Föreningen hänvisar därvid till NJA 1988 s 262, varvid högsta domstolen funnit att arvodet "uppenbarligen" måste bestämmas med den samlade arbetsinsatsen som en av utgångspunkterna. Föreningen kan inte tolka högsta domstolen på

annat sätt än att det vid arvodets bestämning skulle sakna betydelse hur i det enskilda fallet arbetet uppdelats mellan konkursförvaltaren och av konkursförvaltaren anlidade medarbetare.

Göta hovrätt har i sitt beslut anfört att "det ankommer på förvaltaren att styrka skäligheten av begärt arvode". Föreningen delar denna ståndpunkt. Detta får emellertid inte tas till intäkt för att förvaltaren skall drabbas av nedsättning av yrkat arvode bara på den grund att han inte lämnat just de uppgifter som i första hand tillsynsmyndigheten och i andra hand domstolen må anse vara nödvändiga. Domstolen är alltid skyldig att med utgångspunkt från de uppgifter som de facto lämnats göra en bedömning av vad som kan anses vara styrkt vara ett skäligt arvode. Det kan inte tillåtas domstolen att med utgångspunkt från en uppgift om nedlagd tid under arbetsmomentet försäljning av bolagets egendom underlåta att göra en bedömning av huruvida de delarvoden som yrkats under övriga elva punkter är skäliga med beaktande av de uppgifter som lämnats i arvodesräkningen.

Arvodet skall visserligen enligt konkurslagens 14 kap 15 § 1 st bestämmas till ett visst belopp i ett för allt, men enligt 14 kap 6 § 2 st samma lag skall den av förvaltaren upprättade arbetsredogörelsen innehålla en specificerad räkning, som utvisar de begärda beloppens fördelning på de olika förvaltningsåtgärderna. I och med att det ålagts förvaltaren att göra sådan specificerad arvodesräkning torde det också åligga domstolarna att ta ställning till de olika delbeloppen. Enligt föreningens uppfattning har så också hitintills alltid skett i praxis.

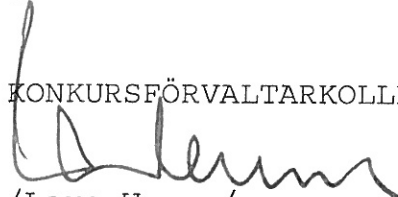
Med beaktande av att någon för konkurshantering gällande timkostnadsnorm inte finnes och att lagstiftaren till och med

direkt uttalat att system med fastlagda timkostnadsnormer inte passar särskilt bra i konkurssammanhang är det förvånande att både tingsrätt och hovrätt ändå avgör arvodesfrågan med utgångspunkt från en av respektive domstol antagen timkostnadsnorm och utan att göra någon bedömning av vad som kan utläsas ur arbetsredogörelsens beskrivning av "det arbete som uppdraget krävt".

Föreningen, som har gått igenom förvaltarens arvodesräkning och jämfört den med den av förvaltaren upprättade slutredovisningen, finner att förvaltaren under varje delmoment får anse ha styrkt att det av honom angivna delarvodet är skäligt med beaktande av det arbete som ettvarrt delmoment krävt, den omsorg och skicklighet varmed det utförts och boets omfattning.

I anledning härav anser föreningen att förvaltarens arvodesyrkande skall bifallas.

KONKURSFÖRVALTARKOLLEGIERNAS FÖRENING

/Lars Wenne/

/Hans Lindell/